

תמרורים

המורה לגרמנית

נקבע ♦ לחתן פרסישראל במדעיההרות, פרופסור משה הנרי גרשטיינזון, 62, על מיפעלו בחקר המיקרא. גושן, יליד ברלין, הוא דוקטור לבלשנות שמת, שרכש את השכלתו בירושלים ובאוקספורד ושמי עולם לא הסתגר בד' אמותיו האקריות. בנוסף לעריכת ההוצאה החרשה של הקונקורדנציה של התנ"ך, היה ממנהיגי הסדר להוראת השפה העברית בכת"ה הספר הערביים. משך שנים היה בעל טור שבועי ללשון העברית ביומון הארץ והוא האיש שלימד, בשעתו, את יצחק נבון, כיום שר החינוך, את הלשון הגרמנית.

המתרגם מארמית

נקבע ♦ לחתן פרסישראל במדעיההרות ויחד עם פרופסור משה גושן, ראה לעול, הרב עדין שטיינזון, 50, על מיפעלו כפרופסור לארצות הברית של התלמוד. שטיינזון, יליד ירושלים וכיום ראש ישיבה קטנה, הוא חוזר בתשובה (אחרי ססיים את לימודי הכימיה, המתמטיקה והפיסיקה באוניברסיטה העברית בירושלים). הד רוגל בהתפייסות בין הרתים לחילוף ניים. הוא נודע בהוצאה לאור של (עד כה) 19 כרכים של התלמוד, אותם תירגם מן הארמית, שבהם נכתב חלקם הגדול. וגם טרה לבארם ולקדם בני קוד מלא.

הימנון הפלמ"ח

נחוג ♦ בעין חרור, יוסי הולדתו ה-75 של זרובבל (בצל התאמה) גלעד, משרור, סופר ועורך. גלעד הוא מחברם של הימנון הפלמ"ח (ראשוניים חמד אוחנו...) 17 סיפרי שירה, שיבעה סיפרי פרסוה וספר זכרונות אחד (אוחנו) כתב במשותף עם אשתו השנייה, מרעי גית עולה מברסלבה. גלעד, שערך במשך 30 שנה את ירחון הקיבוץ המאוחד מבפנים, ידוע גם כסיפר מן הסתר, על פעילות היישוב היהודי בארצ"שאל בימי מלחמת העולם השנייה.

מתנת אהבים

נחוג ♦ בומא, יוסי הולדתו ה-80 של אלברטו (האישה מרומא) מוראביה, מחשובי סופריה של איטליה. מתנת יוסי הולדת שקיבל מוראביה היהודי (הוא נולד בפירנצה, כלי ברטו פינקרלה) מאשתו השלישית, הצ'י ערה ממנו 47 שנים, היא סיפרה הראשון, שיצא זה עתה לאור, ושבי מרכזו תיאור מפורט של עיסקיההאי ביים שלה, לפני נשואיה, עם מנהגי הרוויים כלבנון, וליד ג'ומבאט.

נסיר נגד הימטר

נחוג ♦ בוז'מוף שבצפון גרמניה, יוסי הולדתו ה-80 של הנסיך לואיס פרינדינו פון פרויסן, הטוען לכתר גרמניה כורש הבכיר לשושלת ההוי הנצולרים, ששלטה בגרמניה עד 1918, עת הודח סבו של פון פרויסן, הקיסר וילהלם השני. פון פרויסן הוא אב לשיבע (ארבעה בנים ושלוש בנות), שהעדיף בצעירותו לעבוד כמכונאי פשוט במפעלי מכונות בארצות הברית, אך שרת, במילחמת העולם, כמוריריטיים בחיל האוויר הגרמני, מה שלא מנע ממנו לקחת חלק בקשר הנפל נגד היטלר בקיץ 1944.

אבי חמשת הבנים

נפטור ♦ בכפר טינבה שבקרבת * ריכוז אלפבית'י של כל המילים המופיעות בחנ"ך. לפי שורשיהן, חרונם מובן ללשונות ומאייסקומם בהם הן מופיעות בחנ"ך ושורשן כבסם אחרון. זה ע"י רחוק שלמה מאודעלקרן ב-1895 בליפצי הגרמנית.

נעמי אדווה הכירה את הדסה מונסה בכלא. היא מגלה:

ב עוד ימים אחרים תדון וערת חריגים בעניינה של הדסה מונסה, לשעבר סגנית מנהל בנק צפון אמריקה ולפי כל הסימנים תחליט לשחרר אותה. מונסה הורשעה ונידונה לחמש שנות מאסר בעיקבות עסקת טיעון, שבה לא הואשמה בגניבת כספי הבנק, היות וסרה למיטרה פרטים על כספים שהוברחו לשווייץ. הדסה מונסה מרצה את עונשה בנווה הירצה. וערת חריגים היא ועדה רפואית, המתכנסת לעיתים רחוקות, והחלטותיה גם הן נדירות ביותר. זוהי ועדה היכולה לצמצם את תקופת מאסרו של אסיר, בגלל מצבו הרפואי הקשה (כמו המיקרה של יהושע בן ציון).

עיתונאית צרפתית שיכתבו כל מה שאבקש. זה פשוט לא כדאי לה". אמרתי שלא אוכל להבטיח דבר, ומיד שאלתי על מיליוני השקלים שי נעלמו מבנק צפון אמריקה, ולפי השמועות חלק נמצא אצלה. אמרתי שגם שמעתי שהיא חולה מאוד, ושאלתי מהי מחלתה. הדסה הביטה בי בזלזול מסויים וענתה: "בקשר לכסף, קודם כל אין לי כסף, ואני לא עשירה בכסף, אני עשירה בידורים. אין לי כל יחס לכסף. באתי ממשפחה ענייה. גרנו בשני חדרים. כולנו למדנו, והגעתי לאן שהגעתי בכוחות עצמי. בעניין המחלה, קשה להגדיר אותה, זהו סבל גדול". מי שפחתה של הדסה היא דתית. היא עצמה שומרת כשרות, ואינה אוכלת



מונסה

עומדת להשתחרר!

דבר ממיטב החלא. היא טוענת שהאוכל אינו כשר למהדרין, וניזונה רק מדברים שהיא רוכשת בקנטונה. זוהי גם הסיבה לכך שהיא מקבלת 20 פירוורטים בשבוע, כאשר לכל אסירה מותר לקנות רק שניים. הדסה לבושה לרוב בטרנינגים אופנתיים ובכפכפים, על פירקיידיה מיתקני יעור אלסטיים או תחבושות אלסטיות, שאותן היא מסירה כשהיא מחליפה ספרים בספריה, או כאשר היא עובדת במחשב. ציפורניה מטופחות, ופניה נקיות מאיפור. הדסה לכל אסירה מאפשרים ביקורים אחת לשבועיים, במשך חצי שעה. ואילו

ברדככלל משחררת ועדה זו אסיר מהכלא מסיבות הומניטריות, כאשר ימיו של האסיר ספורים והוא סובל ממחלת לב או ממחלת הסרטן.

עשירה בידידים

את הדסה מונסה פגשתי כאשר עברתי לאנג'ה המוקדמים בכלא, שם היא נמצאת. פגשתי אותה בראשון נה בחדרה של מרים זגל (שנאשמה בייבווא ק"ג הרואין בפרשת גאוזי. חקק, ויששפטה לשבע וחצי שנות מאסר). היא מתגוררת בתא יחד עם אביבה גרנות. הדסה מונסה, הנקראת בפי האסירות בשם "דסי", אשה כעלת קומה ממר צעתימוכה, חיוורת, פנים נאות נקיות מאיפור, ומבט ממורו בעיניים, הביטה בי בעינינות. שאלתי אותה: "מדוע את מתבי דלת?" היא ענתה: "זכותי להתברל ולהת' חזר עם מי שאני רוצה, וחוז' מזה יש לי עור כמה פריבילגיות!" יותר לא דיברה איתי, ויצאה את החדר. כעבור כמה ימים, כשעברתי במרכז החינוך של הכלא, שם עובדת הדסה, פנתה אלי ואמרה כי כעסה עלי מאוד, היות ושמעה שאני מתעניינת במעשיה וחוקרת מדוע אינה קמה לספירת הבוקר ביום השישי, כיתר האסירות, ולא מוציאה את המיוזון לחצר, כמו יתר הננות. אמרתי לה כי כל האסירות מדברות עליך שהיא יוצאת דופן, ושהיחס אליה מצד ההנהלה הוא שונה. הדסה ביקשה שנמשיך את שיחתנו בחדר הסיפריה, שם היא משמשת כספרנית בכל יום שישי. היא היתנתה את השיחה בכך שלא אכתוב עליה דבר. "אני אדם פרוט" הסבירה לי. אם ארצה שיכתבו עלי, אוי יש לי הרבה

במשך כל הלילה ורואה תוכניות טלוויזיה ביום השישי עד חצות. מובן שבגלל היותה דתית אין הדסה מדליקה את הטלוויזיה בעצמה, אלא מבקשת מאחת האסירות החלילניות לעשות זאת עבורה.

הדסה מקבלת את כל העיתונים, ומחלקת אותם בנדיבות לכל רו' רש. גם אני קיבלתי ממנה עיתונים, לא פעם, כאשר לא היו לי ביקורים. הדסה נוהגת לספר כי איש לא חושב שהיא אסירה, ובאופן קבוע, כאשר באים אור-

לענייניך, תנ"ך ומיקרא, ואחת לשבוע היא מעבירה חוג לסיפורי המיקרא. השתתפתי בחוג של הדסה באופן קבוע. זה היה החוג המעניין ביותר. הדסה חילקה את סיפורייה מיקרא לנושאים כגון "אהבה ובגידה", וסיפרה לבנות את סיפורייה מיקרא בל"שון עממית ובצורה מרתקת.

החוג התנהל בבית הכנסת. מסביב על הקירות היו תלויות תמונות של רבנים וגדולי התורה ומתחת לתמונות, על כורסאות אלגנטיות מרווחות, מצור פות בקטיפה סינתטית בצבע חום בהיר, ישבו רוצחות. גנבות, מבריחות סמים ופרצות, והאוינו בשקיקה לסיפורה של הדסה. היחידה שפנתה אליה בשאלה היתה אביבה גרנות. זו היתה תמיד אותה השאלה: "נו, מתי תספרי כבר על זיונים?" והדסה היתה עונה: "הפעם לא. אולי בסיפור הבא".

למרות רצינותה של הדסה ואופן דיבורה ההחלטי, הפגיעה אותי תגור בתה למיקרה שקרה לה באחד הביקוריים, כאשר אחד מאחיה, ששב מאר צות הברית, בא לביקור בכלא. כמו לכל מבקר נערך אצלו חיפוש, ולמר' בהדפלא התגלתה חתיכת חישש בכי' סו. במיקרים כגון אלה פותחים בדרך כלל בחקירה, דבר שלא קרה הפעם.

הדסה התייחסה לעניין בשיויון נפש, והסבירה כי האת, שהגיע מאר צות הברית, חשב שכמו שלא מתייחד סים לעניינים כאלה שם בכובד ראש, גם כאן זה מותר. העניין די הצחיק אותה. למרות התחבשות שעל ידיה, מיש קפיהשמש, דיאטת הפרינורט והביקר רים התכופים במרפאה, לא נראית הדסה כמי שחולה במחלה אנושה, ושי' ימיה ספורים. אך בכליזאת, אם תצליח להשתחרר מהכלא בהמלצת ועדת חריגים, וזאת אחרי פחות משנת מאסר אחת מתוך החמש שנגזרו עליה, אני מאחלת לה שתצליח.

האב הסביר פעם את עובדת רווקותם של ארבעת בניו שמחוז כללא, והחיים בירדן ובארצות הברית, בכך, שאין אישה המוכנה לשאת את אחיו של רוצח קנרי, המרצה עונש מאסר עולם על פשעו.

רמאללה, בגיל 78, בישראל סיר' האן, חקלאי שעסק בכתיבת קמיעות ונחשב בכפרו לקוסם. סירחאן היה אביהם של חמישה בנים, שהנודע בהם הוא סירחאן סירחאן, רוצחו של הסנטור רוברט קנרי, בעת שזה רץ לנשיאות ארצות הברית ביוני 1968. סירחאן

מועדון המתוכחים

נפטור ♦ בירושלים, בגיל 80, אליעזר ליאוניד ברזצקום, מתכי נדערים יליד רוסיה, שהיה כאיש מיש רד ראשה ממסלה ולאחר מכן כאיש משרד הפנים, מיוזמיה של מדיניות

פיוזר האוכלוסיה ושמירת הנוף בארץ.

בצעירותו עורר ברזצקום עניין מיוחד בין הסטודנטים בברלין, בה רכש את השכלתו, כאשר הקים בבירה הגרמנית מועדון ויוכוחים שהוגבל ליוצאי רוס' יח בלבד.